

Vláda schválila Národní klimaticko-energetický plán. Důraz klade na rozvoj obnovitelných zdrojů a jádra

19.12.2024 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) aktualizovalo ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí (MŽP) Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu, který modeluje možné scénáře dalšího vývoje českého energetického sektoru ve vztahu k plnění evropských závazků do roku 2030 při zachování bezpečnosti dodávek energií, jejich cenovou dostupnost a environmentální udržitelnost. Česko bude nadále pokračovat v rozvoji výroby elektřiny z jádra a obnovitelných zdrojů (OZE) a snižovat tak i nadále emise. Jako přechodný zdroj energie bude v sektoru výroby elektřiny a tepla sloužit plyn, který směrem k roku 2050 nahradí OZE a nízkoe emisní plyny.

Dokument neobsahuje žádné nové povinnosti ani zákazy pro soukromé subjekty a ani neříká investorům, co smí a nesmí dělat. Díky tomu, že dnes vláda dokument schválila, splní Česko svou povinnost vůči Evropské komisi (EK) a nehrozí tak vysoké pokuty za jeho neodevzdání či dopady do čerpání evropských fondů. Zároveň ale ukazuje podnikatelům a investorům dlouhodobější výhled.

„Vnitrostátní plán informuje o tom, jakým způsobem přispějeme k cílům Evropské unie v oblasti dekarbonizace. Hledali jsme řešení, které zajistí ekonomicky co nejefektivnější splnění těchto cílů s důrazem na naše současné podmínky a nezbytnost zajištění bezpečných dodávek dostupné energie. Výroba elektřiny bude stát na obnovitelných zdrojích a jádru a dá se také očekávat posílení role plynových zdrojů. Proto chceme v brzké době představit další novelu energetického zákona, která zjednoduší a zrychlí proces povolování plynových elektráren s výkonem nad 100 MW. Jedná se o klíčový krok pro zajištění naší energetické bezpečnosti v kontextu odklonu od uhlí,“ říká **ministr průmyslu a obchodu Lukáš Vlček** s tím, že dokument resorty konzultovaly s širokou odbornou veřejností od průmyslu, přes nevládní sektor, akademickou sféru, samosprávy až po odbory.

„Národní klimaticko-energetický plán, tzv. NKEP, představuje strategickou vizi budoucnosti české energetiky do roku 2050. Plán je především klíčový pro soukromý sektor, který potřebuje znát dlouhodobý výhled pro svoje plánování a investice. Scénář jsme nastavili tak, aby byl sociálně citlivý, zachovali jsme konkurenceschopnost České republiky, plnili klimatické cíle a zajistili dostatek energie za dostupné ceny. Cílem je snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 o 55 procent díky rozvoji OZE, akumulaci a flexibilitě, úsporám energie a útlumu fosilní energetiky, včetně úplného ukončení těžby a spalování uhlí do roku 2033. Scénář počítá s pětinasobným navýšením energie z fotovoltaiky a větrných elektráren, se vzrůstající mírou renovací budov, který nyní plníme především díky našemu nejúspěšnějším programu Nová zelená úsporám, a s rozvojem jádra. Celý NKEP má potenciál navýšit HDP o dva procentní body,“ uvedl **ministr životního prostředí Petr Hladík**.

Do roku 2030 by podíl OZE na hrubé konečné spotřebě energie byl 30,1 procent. A podíl OZE na výrobě elektřiny by do roku 2030 měl ze 16,5 procenta v roce 2023 vzrůst na 28 procent. Do roku 2050 se počítá s nárůstem až na 46 procent. Podíl jádra se bude až do roku 2030 pohybovat okolo 44 procent. Společně s dostavováním nových reaktorů se dá počítat s nárůstem až na 68 procent v roce 2040. Zemní plyn bude sloužit jako přechodný zdroj, který díky své stabilitě a rychlému způsobu výroby bude sloužit jako ideální doplněk k hůře predikovatelné výrobě z obnovitelných zdrojů. Pak ale z energetického mixu postupně skoro úplně zmizí a nahradí ho obnovitelné a nízkoe emisní plyny,

včetně vodíku.

Elektroenergetika je důležitou, ale ne jedinou částí energetického mixu. Již nyní například 28 % tepla pochází z OZE (Česko také využívá teplo z jaderných elektráren) a počítá se s tím, že v roce 2030 podíl OZE dosáhne až cca 40 % a v roce 2050 se bude jednat o 74 %. Z pohledu energetické bezpečnosti je pak důležitá pokračující diverzifikace zdrojů v oblasti zemního plynu a ropy a jejich postupná náhrada alternativními palivy. Velký důraz je také kladen na stranu spotřeby energie, která by měla klesat, a to bez negativních dopadů na hospodářský růst.

Důležitou oblastí je také vnitřní trh s energií. Pokud nebudeme mít dobře propojený trh, bude začleňování obnovitelných zdrojů energie mnohem nákladnější a technicky složitější. Je proto potřeba nejen sladit pravidla napříč zeměmi, ale také dobudovat energetickou infrastrukturu tam, kde je nedostatečná. Klíčovou roli hraje také věda a výzkum, které pomohou najít efektivnější a modernější řešení v sektoru energetiky.

Dokument vychází ze společného modelu SEEPIA konsorcia vedeného Centrem pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Tyto výpočty modelují ekonomicky co nejvíce efektivní postup plnění našich klimatických cílů a vychází z našich klimatických závazků a platných opatření. Vnitrostátní plán neobsahuje žádné nové povinnosti ani zákazy pro soukromé subjekty. V žádném případě ani neslouží jako centrální plán pro rozvoj naší energetiky, který by přikazoval investorům, co smí a nesmí dělat a dával jim povinné cíle.

Česko bylo jednou ze 13 členských zemí, kterým EK vytýkala, že aktualizaci dokumentu neodevzdalo. Kvůli tomu se Komise rozhodla začít řízení pro porušení práva, tzv. infringement. *„Díky tomu, že aktualizaci Vnitrostátního plánu vláda schválila, nehrozí Česku vysoké pokuty za nesplnění povinnosti vůči Komisi,“* říká **vrchní ředitel sekce energetiky René Neděla**. Oproti původní verzi se v aktualizaci NKEP provedly úpravy s cílem upřesnit postoj České republiky s důrazem na to, že se neplánují cíle nad rámec přijaté legislativy. Zároveň se aktualizovala data o rozvoji kombinované výroby elektřiny a tepla, posilování energetické bezpečnosti a přijetí strategických dokumentů, jako jsou Vodíková strategie nebo Akční plán čisté mobility.

Česká republika je výrazným dovozcem zemního plynu, ropy a do nějaké míry také uhlí. S tím, jak bude Česko tyto zdroje nahrazovat elektřinou a poroste objem její výroby, tak bude dovážet i elektřinu. *„Zákazníci se ale nemusí obávat, že by dovoz elektřiny navýšil její cenu. Plně liberalizovaný evropský trh s elektřinou umožňuje optimalizovat poptávku a nabídku po elektřině a tlačit cenu dolů,“* vysvětluje vrchní ředitel sekce energetiky René Neděla.

Z připravených modelů dále vyplývá, že proaktivní plnění stanovených klimatických cílů přinese vyšší růst hrubého domácího produktu, ale také zaměstnanosti ve srovnání se scénářem, kdy by Česko žádná opatření pro rozvoj energetiky neprovádělo.

Na přípravě Vnitrostátního plánu spolupracovalo MPO s MŽP a odborníky napříč státní správou, soukromým sektorem i ekologickými organizacemi. Resorty také dokument konzultovaly v rámci Komise a Platformy pro strategie v oblasti energetiky a klimatu. Příprava se tak uskutečnila ve spolupráci s relevantními resorty, s partnery z řad oborových svazů a asociací, s neziskovými organizacemi či se zástupci krajů a měst. MPO také uspořádalo veřejnou konzultaci plánu, díky které se do přípravy zapojila odborná i širší veřejnost. Aktualizaci Vnitrostátního plánu Česko bezprostředně odešle EK tak, aby splnilo svoji povinnost.

Na přípravě Vnitrostátního plánu spolupracovalo MPO s MŽP a odborníky napříč státní správou, soukromým sektorem i ekologickými organizacemi. Resorty také dokument konzultovaly v rámci Komise a Platformy pro strategie v oblasti energetiky a klimatu. Příprava se tak uskutečnila ve

spolupráci s relevantními resorty, s partnery z řad oborových svazů a asociací, s neziskovými organizacemi či se zástupci krajů a měst. MPO také uspořádalo veřejnou konzultaci plánu, díky které se do přípravy zapojila odborná i širší veřejnost. Aktualizaci Vnitrostátního plánu Česko bezprostředně odešle EK tak, aby splnilo svoji povinnost.

https://www.mzp.cz/cz/news_20121219_Vlada-schvalila-Narodni-klimaticko-energeticky-plan-Duraz-k-lade-na-rozvoj-obnovitelnych-zdroju-a-jadra